

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2021

Tarkastuslautakunta 9.6.2022

Valtuusto 22.6.2022

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta	2
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	2
1.2. Arvioinnin toteuttaminen	3
2. Strategiset tavoitteet.....	3
2.1. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.....	4
2.2. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen	5
2.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	6
2.4. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta.....	6
3. Sosiaali- ja terveystoimi	8
4. Sivistyspalvelut	8
5. Tekniset palvelut	10
5.1. Vesihuolto	10
6. Kaustisen seutukunta.....	10
7. Investoinnit.....	11
8. Henkilöstö	11
9. Muut havainnot	12
10. Yhteenveto.....	12
11. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen	13

ARVIOINTIKERTOMUS

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Juha Salminen ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan tavoitteiden arviointiin. Oskari Tuikkanen ei osallistunut esteellisenä sivistyslautakunnan tavoitteiden arviointiin.

Valtuuston 12.8.2021 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2024

Jäsen

Jorma Kauppinen pj.
Juha Salminen vpj.
Marja Sassali
Helena Rauhala

Varajäsen

Oskari Tuikkanen
Jari Salminen
Sinikka Hakasalo
Tanja Saksi

ARVIOINTIKERTOMUS

Lestijärven kunnanvaltuusto on valinnut kokouksessaan 3.5.2018 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen BDO Audiator Oy:n vuosille 2018–2021. Vastuunalaisena tarkastajana toimii JHTT Asko Vanhatupa. Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä on toiminut tarkastaja Maritta Hintsala.

1.2. Arvioinnin toteuttaminen

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikauden 2021 tavoitteiden arvioimiseen yhteensä kahdeksan kertaa.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitusten muutokset kokouksessa 1.11.2021 58 §. Sidonnaisuusilmoitukset on viety tiedoksi kunnanvaltuustolle 29.12.2021 § 89.

Kunnan toimintoja arvioitiin lautakunnan kokousten yhteydessä järjestetyissä kuulemistilaisuuksissa. Lautakunta on kokouksissaan kuullut eri sektoreiden viranhaltijoiden ja lautakuntien katsauksia taloudesta sekä toiminnasta ja toiminnan kehittämisestä. Tarkastuslautakunta kuuli myös Kaustisen seutukunnan toimitusjohtajan katsauksen.

Konserniin kuuluvista yhtiöiden ja konsernivalvonnan osalta kuultiin kunnanjohtajaa.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2021 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kunnan toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin sekä kuntalaisilta saatuun palautteeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina oli koko kunnan toiminta. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

2. Strategiset tavoitteet

Lestijärven kunnanvaltuusto on hyväksynyt kuntastrategian 26.6.2018. Kuntastrategia koskee vuosia 2018–2021. Kuntastrategian toteutumista seurataan vuosittain toimintakertomuksessa. Hallintokunnat ja kunnanhallitus laatii toimenpideohjelman vuosittain talousarvion ja -suunnitelman pohjaksi.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntalaki 37 § edellyttää, että kunnalla tulee olla toiminnanohjaamiseen ja johtamiseen tarkoitettu kuntastrategia.

ARVIOINTIKERTOMUS

2.1. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta Talousarviossa 2021 Lestijärven kunnanvaltuusto on asettanut tavoitteiksi:

Tavoite	Mittari/Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Kunnan johtavana periaatteena on kestävän kehityksen edistäminen.	Kokousasiakirjoissa siirrytään sähköiseen materiaaliin. Yli 80 % kunnanhallituksen kokousmateriaalista toimitetaan sähköisesti.	Tavoite ei toteutunut.
Henkilöstön ammattitaitoa ja työssä jaksamista ja viihtymistä tuetaan täydennyskoulutuksilla sekä työhyvinvointia tukevalla toiminnalla.	Henkilöstön koulutustarpeiden ja toiveiden kartoitus. Kehityskeskustelut käyty jokaisen työntekijän kanssa vuoden 2022 loppuun mennessä.	Toteutunut osittain: koulutuksiin on osallistuttu, mutta kehityskeskusteluja ei ole käyty.
Varahenkilöjärjestelmä kunnossa.	Keskeisimmistä toiminnoista on laadittu kirjalliset työohjeet.	Toteutunut osittain. Palkanlaskenta ulkoistettu 1.10.2021. Tehtäväohjeita ei ole laadittu.
Kunnan toiminta on läpinäkyvää ja avointa ja kunnan ansiosta tiedotetaan viestintäohjeen mukaisesti.	Aika päätöksenteosta julkaisuun netissä 1 vrk.	Tavoite on toteutunut.
Kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja päätöksentekoon viestintäohjeen menetelmin.	Kunnan ja kuntalaisten väliset säännölliset tapaamiset 3–4 kertaa/vuosi.	Ilta-illat museolla on järjestetty kaksi kertaa vuoden aikana.
Tiedonhallintayksikössä on ylläpidettävä sen toimintaympäristön tiedonhallintaa määrittelevää ja kuvaavaa tiedonhallintamallia.	Kunnassa on tiedonhallintamalli, josta löytyy keskeisimmät asiakirjapohjat ja tiedot asiakirjojen julkisuudesta.	Tiedonhallintamallin laatiminen aloitettu.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan valtuuston, hallituksen ja lautakuntien päätösten osalta julkaisuaika on nopeutunut.

Kuntastrategiaailltoja järjestettiin syksyllä 2021. Tilaisuuksissa kirjattiin ylös kuntalaisten toiveita kunnan kehittämiseksi. Lautakunnan mielestä matalalla kynnyksellä toteutetut tapaamiset lisäävät kuntalaisten osallistumisaktiivisuutta ja vaikuttamismahdollisuutta tulevaisuuteen.

ARVIOINTIKERTOMUS

Tarkastuslautakunta

Viranhaltijapäätösten julkaisemisaikaan suositellaan kiinnitettävän huomiota.

Tarkastuslautakunnan mielestä on huolehdittava riittävästä henkilöresursseista ja siitä, että varahenkilö on käytettävissä tarvittaessa myös äkillisissä tilanteissa. Varahenkilöllä tulee olla riittävä asiantuntemus.

2.2. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2021 tilikauden alijäämäksi muodostui 496.925,89 €. Alijäämä oli 1.161.123,79 € pienempi kuin vuoden 2021 talousarviossa oli arvioitu (-1.658.049,68 €). Lestijärven kunnalla on taseessa edellisten vuosien ylijäämää 254.515,74 € ja vuoden 2021 jälkeen taseeseen muodostuu alijäämää 242.410,15 €.

Talousarvion toteutuminen	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama TA-TP
Toimintatuotot	2 316 781,05	2 799 138,00	2 809 049,02	-9 911,02
Toimintamenot	7 882 115,53	9 171 839,00	8 763 638,94	408 200,06
Toimintakate	-5 565 334,48	-6 372 701,00	-5 954 589,92	-418 111,08
Verotulot	2 542 612,19	2 409 000,00	2 979 676,63	-570 676,63
Valtionosuudet	3 222 267,00	2 980 000,00	2 917 381,00	62 619,00
Vuosikate	184 294,85	-1 044 901,00	-61 783,60	-983 117,40

Vuoden 2021 tilikauden tulos toteutui 1 161 123,79 € parempana kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu. Tulosta paransivat erityisesti verotulojen isompi kertymä (+23,6 %) ja rahoitustuottojen arvioitua isompi kasvu (+10,9 %) sekä vastaavasti rahoitusmenojen ennakoitua pienempi kustannus.

Verotuloja kunta sai 2021 vuonna 2.979.676,63 €, joka oli 437.064,44 € enemmän kuin vuonna 2020 (2.542.612,19 €). Kunnan veroprosentti oli 21,00 %. Valtionosuuksia kertyi 3.222.267 €, joka oli 115.734 € enemmän kuin edellisvuonna (2020: 3.222.267 €). Soite palautti koronatukea 12.818 €.

Lestijärven kunnan asukasmäärä oli vuoden 2021 lopussa 719 asukasta, joka oli 3 asukasta vähemmän, kun edellisenä vuonna (2020: 722 asukasta).

Kunnan lainakanta oli vuoden 2021 lopulla 11.860.316,16 €. Laina lisääntyi 5.423.140,42 €. Lainakanta vuonna 2021 oli 16.495,57 €/as (2020: 8.915,75 €/as). Lainakannan per asukas lisääntymiseen vaikuttaa koulun rakentaminen.

Tarkastuslautakunta

Kunnan tulee huolehtia alijäämän kattamisesta, jotta välttyään arviointimenettelyiltä.

ARVIOINTIKERTOMUS

2.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Alijäämäisen tilikauden tuloksen jälkeen kunnan taseen alijäämä on 242.410 ,15 €.

Kunnassa tulee huolehtia siitä, että kunnan toimintoja sopeutetaan verotulokertymien (mahdolliset tuulivoimalaitoksista saatava kiinteistöverot) ja valtionosuuksien suhteessa.

Kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen kriteerit

Kuntalain 118 § säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Edellytyksiä arviointimenettelyn käynnistämiseksi arvioidaan konsernitilinpäätöksen lukujen perusteella.

Sovelletaan vuodesta 2022 alkaen kunnan taloutta arvioitaessa ja silloin huomioidaan vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösluvut.

	2021		2020		2019	
Kriteeri 1						
Kaupungin tase on alijäämäisen enimmäisensä vuotena Eikä pystytä kattamaan neljässä vuodessa	-337,15 €		353 €		556 €	
Kriteeri 2						
Konsernin alijäämä/asukas yli 1.000 e ja ed. vuonna yli 500 e						
Kriteeri 3						
Konsernin vuosiylijäämä ja poistojen suhde on alle 80 %	-7 %		-104 %		62 %	
Kunnan tuloveroprosentti on väh. 2,0 prosenttyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimäärin	0,98 (21 % - keskim. 20,02 %)		1,04 (21 % - keskim. 19,96 %)		1,12 (21 % - keskim. 19,88 %)	
Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas yliää yli 50 %:lla kuntien keskimääräiseen luvun	12765 (ka. 7454 vuoden 2020 luku)		12064 (ka. 7454)		7,07 (ka. 7106)	
Konsernin laskennallinen laitemuutokate on alle 0,8	0,0046		0,55		4,36	

2.4. Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluineilla tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla talous-suunnittelukaudella.

Kunnanhallituksen selonteon sisäisestä valvonnasta tulee perustua todelliseen, riittävän kattavaan, systemaattiseen ja dokumentoituun arviointiin, johon on liitetty rehellinen kuvaus merkittävistä kehittämisalueista.

Valvonnan tarkoitus on tuottaa kohtuullinen varmuus toimintojen tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisen ja johdon raportoinnin luotettavuudesta sekä lakien, määräysten ja sisäisten toimintaohjeiden noudattamisesta. Valvontaympäristö muodostuu suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä, johtamisjärjestelmästä, toimintojen organisoinnista ja riskien hallinnasta.

ARVIOINTIKERTOMUS

Sisäisen valvonnan ohjeet on hyväksytty kunnanhallituksessa 6.2.2014. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on päätettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Tarkastuslautakunta

Kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden ajantasaisuudesta.

Kunnan sisäisiä menettelytapoja ohjataan hallintosäännöllä, jonka kokonaisvaltainen uudistaminen käynnistettiin vuonna 2020. Hallintosääntö määrittelee toimivallanjaon eri toimielimien ja viranhaltijoiden kesken. Hallintosäännön rinnalle ja sisäisen valvonnan tueksi tarvittaisiin selkeä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Hallintosääntöuudistus on hyväksytty valtuustossa 24.2.2021.

Sisäinen valvonta hoidetaan kunnassa hallintokunnittain. Hallintokunnat valvovat määrärahojen ja tavoitteiden toteutumista vähintään neljännesvuosittain. Osavuosikatsaus laadittiin 2021 vuonna 30.8. tilanteen mukaan. Lautakuntien alaisten viranhaltijoiden päätökset tuodaan lautakunnille tiedoksi lautakuntien kokouksissa. Kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätökset tuodaan kunnanhallitukselle tiedoksi kunnanhallituksen kokouksissa. Verkkosivujen uudistuksen myötä viranhaltijapäätökset on julkaistu soveltuvin osin myös kunnan verkkosivuilla.

Kunnanjohtaja seuraa laskujen maksatusta, ostoreskontran saajarekisteriä ja maksuliikennettä. Laskut tarkistavat ensin tilaaja/vastaanottaja, jonka jälkeen ne hyväksyy ja tiliöi asianomaisen hallintokunnan hyväksymisoikeuden omaava henkilö. Hyväksymisen jälkeen laskut syötetään kunnan ostoreskontraan, josta ne valitaan päiväkohtaisesti maksatukseen. Maksatuslista tulostetaan ja siihen tulee vielä maksamismääräys.

Konserniohjausta varten on laadittu konserniohje, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 21.6.2008. Toimivalta koko kuntakonsernia koskevien asioiden tiedottamisessa on kunnanhallituksella toimielimenä ja kunnanjohtajalla viranhaltijalla ja konserniin kuuluvien yhteisöjen velvollisuus on antaa tiedottamista varten tiedot.

Kunnanhallitus on valinnut 31.3.2022 konserniohjauksen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallintajaoston, johon kuuluvat Tapio Tuikka (pj.), Pentti Untinen (vpj.) ja Jaana Salo. Toimikausi 1.6.2021 - 31.5.2025. Edellisen 1.6.2017 valitun jaoston toimikausi päättyi 31.5.2021.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta toteaa, että ennen edellisen toimikauden päättymistä tulee valita uusi jaosto.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sisäisen tarkastuksen ohje ja konserniohje tulee päivittää.

ARVIOINTIKERTOMUS

Riskienhallinnan osalta tilanne on myös melko heikko. Tällä hetkellä kunnalla eikä kuntakonsernilla ole kunnollista riskienhallintapolitiikkaa-, ohjeistusta- eikä -periaatteita eikä riskien raportointi toimi johdolle päin. Jokainen hallintokunta vastaa käytännön riskienhallinnasta ja riskeistä omien vastuualueidensa osalta, eikä yhtenäistä käytäntöä toimialojen välillä ole.

3. Sosiaali- ja terveystoimi

Koronapandemia jatkui myös vuonna 2021 ja vaati resursseja. Kesäkuussa 2021 eduskunta hyväksyi lainsäädännön hyvinvointialueiden perustamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä hyvinvointialueilla. Uudistus oli sisällöltään ja tavoitteiltaan hyvin saman sisältöinen, mitä Soite on ollut toteuttamassa jo perustamisestaan lähtien. Soite ja alueen pelastustoimi, kunnista siirtyvä koulukuraattori- ja psykologitoiminta sekä Kärkylän kuntayhtymän kolmen toimipisteen erityishuolto siirtyy vuoden 2023 alusta lukien Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Keskuskeittiö valmistaa Kotipirtille aamupalan, lounaan, päiväkahvin, päivällisen ja iltapalan. Vanhustenhuollon toimintakate 787,80 euroa jäi suunniteltua suuremmaksi.

Terveydenhuolto, toimintakate sama kuin arvioissa.

Sosiaalitoimi, toimintakate ollut 21 064,49 euroa huonompi kuin suunniteltu.

Soite-palvelut, toimintakate 938 131,88 euroa huonompi kuin suunniteltu.

Menot ovat olleet suurempia kuin on arvioitu.

Tarkastuslautakunta

Soiten lääkäripalvelujen saatavuus on parantunut Lestijärvellä. Suuremmat operaatiot järkevää käydä suuremmissa yksiköissä. Pidetään palvelutaso ainakin nykyisellä tasolla.

Tarkastuslautakunta

Laboratoriopalveluita on saatavilla vain kerran viikossa. Käytännössä tilattuja aikoja on peruttu ja kehoitettu asiakkaita ottamaan yhteyttä Soiten muihin toimipisteisiin. Lähin toimipiste sijaitsee Toholammilla 38 km:n päässä Lestijärven keskustasta.

Tiedonkulku vanhustenpalvelussa on koettu puutteelliseksi.

4. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelun keskeiset tavoitteet lähivuosille

- Hyvä oppimisilmapiiri ja oppilaiden hyvinvointia tuetaan. Koulukuraattori toimii koululla kaksi päivää viikossa. Terveystoiminta kerran viikossa.
- Opetustyössä hyödynnetään uusia opetusvälineitä ja -tiloja. Tietokoneita on riittävästi ja niitä käytetään tehokkaasti koulutyöhön.
- Opetustoimea kehitetään uuden opetussuunnitelman hengessä.

ARVIOINTIKERTOMUS

- Opettajien ja muun henkilöstön täydennyskoulutusta ja työssä jaksamista tuetaan.
- Lestin koulu on mukana valtakunnallisissa perusopetuksen laatuhankeissa.
- Kaikki kunnan kuusivuotiaat osallistuvat esiopetukseen 20 h/vk.
- Jokainen päättötodistuksen saanut saa jatko-opintopaikan.
- Koulutoimen toimintaa pyritään sopeuttamaan oppilasmäärän mukaan.
- Keskuskeittiön hyvä ruoan laatu.

Valtuuston hyväksymän tavoitteen mukaan sivistyslautakunta pyrkii kehittämään sivistystoimintaa Lestijärven kunnan strategian mukaisesti. Kuntastrategiassa (hyväksytty 26.6.2018) on määritelty sivistystoimelle, että kunnassa on laadukas varhaiskasvatus ja peruskoulutus.

Lautakunta on kokoontunut vuoden aikana kahdeksan kertaa. Sivistyslautakunnan tuotannonollisena tavoitteena oli järjestää sivistyslautakunnan alaista toimintaa kuntalaisille lain edellyttämän tarpeen mukaan, siten että tuotantokustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla.

Varhaiskasvatus toimi Kissankellossa Yli-Lestillä ja uusiin valmistuneisiin tiloihin koulukeskukseen siirryttiin kesän 2021 aikana. Päiväkodille palkattiin varhaiskasvatuksen opettaja. Ryhmäperhepäivähoitopaikkoja lisättiin kahdeksasta kahteentoista paikkaan ja palkattiin yksi määräaikainen perhepäivähoitaja lisää. Varhaiskasvatusta on tarjottu kaikille sitä tarvitseville myös vuoroitona. Kunnan lapsirahaa on varattu 2021 vuonna 56 lapselle. Kunnassa toimiva Lape-ryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

Oppilaita oli syksyllä 2021 alakoulussa 44 ja yläkoulussa 21 oppilasta, yhteensä 65. Vähennystä 2 oppilasta edelliseen vuoteen.

Koulun yleinen ja yksilöllinen oppilashuolto on vastannut oppilaiden hyvinvoinnin seuraamisesta. Ala- ja yläkoulun oppilaskunnat ovat järjestäneet ja ideoineet koulun tapahtumia ja toimintapäiviä. Koululla on vakituksessa toimessa yksi koulunkäyntiohjaaja, joka toimii avustajana 30 h/vk ja 3 osa-aikaista avustajaa.

Koulukuraattori toimii koululla 2 päivää viikossa, terveydenhoitaja kerran viikossa. Koulupsykologipalvelua on ostettu Kati Kiiskilältä ja perheneuvolasta.

Sivistystoimi	TA 2021	TP 2021	TA - TP
Toimintatuotot	221 000,00	212 097,34	8 902,66
Toimintamenot	2 001 808,00	1 910 764,27	91 043,73
Toimintakate	-1 780 808,00	-1 698 666,93	-82 141,07

Tarkastuslautakunta

Koronavuodesta huolimatta kuntalaisille on järjestetty useita erilaisia aktiviteetteja.

Omatoimikirjaston tekemiseen on saatu avustusta Kirjasto, kylän sydänhankkeesta.

Tarkastuslautakunta

Sivistystoimessa tulee huolehtia riittävästä resursseista, jotta henkilöstö ei ylikuormitu.

5. Tekniset palvelut

5.1. Vesihuolto

Kinnulan ja Lestijärven kunnat toteuttivat keväällä 2009 yhteisen vesihuoltohankkeen sisältäen jätevesien siirtoviemäriin rakentamisen Lestijärveltä Kinnulaan sekä uuden vedenottamon ja yhdysvesijohtojen rakentamisen. Viemäri yhdistettiin Kinnulaan 5.6.2009. Vuoden 2021 aikana on aloittanut toimintansa myös Kinnulan ja Lestijärven kuntien yhteinen Kinnulan Keskuspuhdistamo Oy, joka hoitaa jatkossa Lestijärven kunnan jätevesien käsittelyn Yhtiön omistukseen siirretään vuoden 2022 alkupuolella siirtoviemäri apptortina omaisuutena ta-searvolla 52 411,55 €.

Vesihuollon eriytetyn tilinpäätöksen mukaan vesilaitoksen ylijäämä oli 29.110,98 € (2020: 27.483,37 €) ja viemärlaitoksen alijäämä oli 60.883,44 € (2020: -58.571,95 €).

Viemärlaitoksen tulos pitäisi myös olla positiivinen. Vesihuollon osalta tulee kiinnittää huomioita vesihuoltolain 20a §:n vaatimuksiin toimintakertomuksessa annettavista tiedoista.

Tarkastuslautakunta

Viranhaltijapäätökset ovat näkyvissä kunnan verkkosivuilla – parannus.

Vesi- ja jätevesitaksoja taksoja tarkistettiin vuoden vaihteessa 2021.

Tarkastuslautakunta

Teknisessä toimessa tulee huolehtia riittävästä resursseista, jotta henkilöstö ei yli-kuormitu.

Teknisen toimen tavoite kaavoituksesta ei ole toteutunut.

Vuokra-asuntojen korjauksissa suunnitelmallisuutta - kuntoarvio – myös pitkään asuneiden tiloja kunnostetaan.

Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota, että pöytäkirjat ovat hallintosäännön mukaiset myös oikaisuvaatimusohjeiden ja valitusosoitusten osalta. Esityslistat tulee julkaista ajallaan.

6. Kaustisen seutukunta

Kaustisen seutukunnan toiminta-alueena on Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi ja Veteli. Seutukunnan tehtäviä ovat

- aluekehittäminen
- alueen elinkeinotoiminnan kehittäminen
- kuntien yhteistoiminnan kehittäminen
- seudun edunvalvonta

ARVIOINTIKERTOMUS

Seutukunta toimii yhteistyössä elinkeinoelämän, kuntien, maakunnan liiton, valtion viranomaisten, oppilaitosten, järjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa. Seutukunta toteuttaa omaa hanketoimintaa ja muita palvelutehtäviä johtoryhmän ja seutuvaltuuston päätösten mukaan. Seutukunta osallistuu muiden toteuttajien hankkeiden toteutukseen yhteistyön ja kuntarahoituksen kautta. Seutukunta hakee kehittämistoimintaansa ulkopuolista rahoitusta tarpeiden mukaan.

Toiminnan tavoitteet vuonna 2021

1. Seutukunnan perustehtävien toteuttaminen.
2. Elinkeinorakenteita uudistava ja kasvua mahdollistava kehittäminen – maaseudun uuden roolin edistäminen.
3. Yritysten tukeminen kasvu- ja muutostilanteissa sekä yrittäjyyden edistäminen.
4. Työllisyyden ja yritysten työvoiman saamisen edistäminen.
5. Alueen näkyvyyden parantaminen ja seututoiminnan tunnettavuuden lisääminen.
6. Kehitysyhtiön perustaminen ja toiminnan siirtäminen soveltuvin osin uuteen yhtiöön.
7. Uusien avausten löytäminen kuntien yhteistoiminnassa ja elinkeinoelämässä.
8. Seudun kuntien ja yritysten edunvalvonta.

Seutukunnan toiminta toteutui pääsääntöisesti toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti vuonna 2021. Yrityspalveluilla palvelujen painopiste odotettua enemmän uusien yrittäjien ja omistajanvaihdoksiin liittyvissä palveluissa sekä yritysten investointi- ja kehittämissuunnitelmien laadinnassa. Yrityspalvelut avustivat yrityksiä huomattavasti aiempaa enemmän investointituki- ja kehittämishankehakemuksen tekemisessä. Samaan aikaan koronaepidemiasta johtuva häiriötilannerahoitusten haku putosi merkittävästi.

Seutukunnalla oli käynnissä 15 hanketta niiden budjettien ollessa yhteensä noin 3,1 miljoonaa euroa. Uuden hanketoiminnan suunnittelu, hankkeisiin liittyvät hakuprosessit ja hankkeiden toteuttaminen oli aktiivista. Uusia myönteisiä hankepäätöksiä saatiin 6 kpl ja niiden kustannusarvot olivat yhteensä 1,06 miljoonaa euroa.

Seutukunnan toteutuneet kustannukset ja rahoitus olivat vuonna 2021 yhteensä 1 408 074 €. Talousarviosta toteutui 85 %.

7. Investoinnit

Investointiosaan oli varattu määrärahaa yhteensä 2.226.060 €, josta oli käytetty 2.366.520,55 €, investointeja tehtiin 142 498,55 € suunniteltua enemmän. Yleishallinnolle varatuista investointikuluisista jäi käyttämättä 66.905 € ja sivistystoimen investointikulut ylittyivät 458.482,69 €. Teknisen toimen investointikulut alittuivat 235.956,25 €, kun pelastuslaitoksen säiliöautohankinta siirtyi vuodelle 2022.

8. Henkilöstö

Kunnan strategian mukaan varahenkilöjärjestelmä on kunnossa niin, että kunnan tarjoamien palveluiden jatkuvuus turvataan kaikissa tilanteissa.

ARVIOINTIKERTOMUS

Kunnan palveluksessa oli 31.12.2021 yhteensä 72 (64) henkilöä. Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 46 (48,7) vuotta. Vakinaisen henkilöstön työhistoria kunnan palveluksessa on keskimäärin 11,2 (13,5) vuotta.

Henkilöstön sairauspoissalot olivat 415 kalenteripäivää (789 pv) vuonna 2021.

Lestijärven kunnalla ei ole laadittu yhtenäistä henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa. Toimialojen sisällä saattaa olla omia suunnitelmia. Kunta tukee omaehtoista opiskelua antamalla taroitukseen vapaata, kun siitä on hyötyä omassa työssä.

Vuoden 2021 aikana toteutettiin yhteistyössä työterveyden kanssa työhyvinvointikysely kunnan työntekijöille. Kysely lähetettiin 45 työntekijälle ja vastausprosentti oli 71. Työhyvinvointikyselyn vastausten perusteella kehitettävää on kunnan sisäisessä viestinnässä ja työyhteisön keskinäisissä suhteissa. Kyselyssä nousi merkittävänä esiin myös työntekijöiden kokemana stressin määrä sekä johdon kiinnostuksen vähäisyys henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin liittyen.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnan henkilöstöriskit hallintoon liittyen tulee tunnistaa ja niihin tulee varautua, koska kunnan hallinnossa on vähän henkilöstöä.

Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstön hyvinvoinnista ja työihtiyydestä tulisi huolehtia.

9. Muut havainnot

- sisäisen tiedonkulun parantaminen erityisesti poikkeustilanteissa
- luottamustehtävien jaossa huomioitava vaalikelpoisuus

10. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnanhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2021 kuvaa kunnan toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kunnan hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanhallitus ja muut toimielimet antavat selvitykset tarkastuslautakunnalle arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

ARVIOINTIKERTOMUS

11. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Lestijärvellä 9.6.2022

Lestijärven kunnan tarkastuslautakunta

Juha Salminen
varapuheenjohtaja

Oskari Tuikkanen
varajäsen

Marja Sassali
jäsen

Helena Rauhala
jäsen